

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**IN PRIMVM MV=||SCVLI ANTICHOCLAEVM || Replica brevis
Iohannis Cochläei, pro Sacerdotij & || Sacrificij nouæ legis
assertione.|| IN EPILOGO ADIECTA || est brevis responsio
in Antibolen Bullingeri.|| ...**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadt, 1545

VD16 C 4331

II. De praefatione Musculi & de eius criminibus.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10167348-1

magni facere non potest, tum quia aduersarius es, ideo iudex in propria causa esse non debes: tum quia uariat tua de illo sententia. Nam circa principium Epistolę dicis, nihil aliud optandũ esse quam ut libellus meus passim in omnibus Bibliopolarum officinis prostet ac saltem inspiciatur. In fine autem ais utilissimum fore, ut Cochleana fascinatio & Magia (sic enim uocas, pro tua in me modestia) quam longissime propulsetur, Vocas item illud ociosi ac garruli hominis nugas, Voca ut lubet, prudens lector, qui utrumq; scriptum tuum meumq; uiderit, facile discernet, uter nostrum sit garrulior.

Quale Musculi iudicium

Quod si & alia uiderit, quę hic ædidi, facile considerabit, me non usq; adeo esse ociosum, si reputet secum, me ut sacerdotem Catholicum per Dei gratiam debere non solum legere et scribere, sed etiam orare, sacrificare, Canonicas persoluere horas quotidie, et reliquum functionis meę pensum præstare. Quorum nihil faciunt Euangelistę noui, qui totam foelicitatem suam constituunt in scientia, quę inflat, et in laude sermonis, quo plebis animos in Papę & totius Cleri odium plurimis cum peccatis concitant, & in schismate confirmant. Hęc ad epistolam dicta sint.

Ociosi.

DE PRÆFATIONE MV.

sculi & de eius Criminibus. Cap. II.

Quæ in zelum meum iudis, ad rem non faciunt, Ideo responsione non egent. Quod autē diuersos religionum ordines non minus sectas uis dici quàm dicuntur a nobis sectę Lutheri & Zuinglij, longe aberras Muscule, Ordines enim illi publice sunt approbati per totā Ecclesiā,

Differentia inter sectas & religiosos r̄ ordines.

B 3 sectę

In Musculi Præfationem.

sectæ autem tuorum à Catholicis ubiq; sunt damnatæ, Ordines Monasticorum non discrepant ab inuicem in ijs quæ fidei sunt, Vestræ autem sectæ de maximis quoq; fidei nostræ rebus, non à nobis solum sed etiam à se inuicem dissentiant, Quemadmodum supra ex Osiandri uerbis de Baptismo, de Clauibus, & de Eucharistia obiter memorauimus, & contentiosi libri utriusq; partis in publicum iam pridem euulgati per sese manifestant. Nō igitur ex nostra improbitate (ut ais tu) sed ex uestris dissensionibus & ex doctrinæ diuersitate factū est, ut alij Lutherani, alij Zuingliani dicantur, Osiander. n. non de nostris est, nihilominus edidit nuper libellū contra mendaciā (ut ait) Zuingliani cuiusdā nebulonis.

Fœde seducuntur à sectis Principes & Magistratus. Recte igitur dixi, Principes & Magistratus Smalcaldiæ ni fœderis nequissima uerborum collusionē à uobis illudiac decipi, quia reuera concordēs inter uos non estis neq; in doctrina neq; in ritibus Ecclesiarum, Non potestis igitur in unum fœdus aut unius sectæ corpus stabili coire aut adunari consensu, sicut unus est in fide & religione consensus omnium sub Papa Ordinum ac Nationum, quæcumq; p Catholicis per tot iam sæcula habentur. An uero non seducitis Principes & Magistratus uestros turpissime, dum eis persuadetis, certum esse, q; schisma uestrum Deo placeat: Responde ergo ad ea, quæ nuper contra eam absurditatē uobis obieci in consyderatione mea de concordia tractatu, quā egregius uis haberi Responsor, Non dixi uos ob hanc uenam aut potissimam causam Principum aut Laicorum seductores, q; eorum potestati & gladio subiecit Monachos & sacerdotes, sed ob alias quoq; causas & plures & lōge maiores, dum eos ex Ecclesiæ unitate in schismata & in hereses impias ac iam olim damnatas abducitis. Merito quidem patimur tribulationes istas propter peccata nostra, sed non iustificata.

stificabuntur (ut supra quoque dixi) per peccata nostra hæ-
 reses & sacrilegia uestra, Nō erant olim quoque a peccatis im-
 munes Episcopi illi, qui accusationis libellos contra se in-
 uicem porrigebant Imperatori Constantino magno, in Cō-
 cilio Niceno, Nunquid uero ille propterea mox eos suo su-
 biccit gladio, aut eorum Iurisdictionem inuasit, aut pote-
 statē iudicandi eos usurpauit sibi; Nunquid census & præ-
 dia eorum rapuit sibi aut fisco suo; Nihil horum fecit, sed in-
 cendio datis accusationum libellis, palam dixit, sibi non esse
 fas aut potestatem iudicandi Episcopos. Recitantur hæc
 eius gesta non solum in libro Decretorum, sed etiam in hi-
 storijs antiquis, in Ecclesiastica & in Tripartita, atque eti-
 am in historia Theoderiti, quam ē Græco transtulit Ioa-
 chimus Camerarius, uester magis quam noster, ut nulla ti-
 bi sit respuendi causa, quasi a nostris ea sint conficta,
 Quæ si legeris, inuenies ibi, quàm immania & Barba-
 rica sint tua tuique similibus in sacerdotalem ordinem
 scelera. Quibus & odiosam superaddis calumniam de
 bonis Ecclesiarum quasi regias (ut ais) opes acceperi-
 mus fraude & imposturis à Principibus. Sed notum
 est iam orbi, quàm nequam sit oculus uester, quo inten-
 ditis ad rapienda & reliqua Ecclesiarum bona, quæ cum
 que sacrilegijs uestris adhuc supersunt, Audiui certe ali-
 quando ex ore pij & Catholici Principis, Ducis Saxo-
 niæ G E O R G I I, foeliciter in Christo defuncti, Sæ-
 culares Principes non possidere tam certis iustisq; & anti-
 quis titulis bona sua, sicut possident sua Ecclesiastici, Hi-
 namque ex pijs Principum foundationibus & uoluntarijs do-
 nationibus sua habēt, illi autē longe alijs rationibus. Sed ne-
 quim p hæc iniustas dicere possessiones, quas sæculares habēt,
 pter eas, quas p scelerata incitamenta uestra cōtra omne ius
 & fas

Exemplum
 Constantini
 Magni,
 X l. quæf. 1.
 c. Sacerdoti-
 bus XII. q.
 1. c. futuram.
 Histo. Eccle.
 lib. 10. c. 2.
 Histo. Tri-
 parti. lib. 2. c.
 2.
 Histo. Theo-
 de. lib. 1. c. 11.
 Oculus nes-
 quam ad sac-
 crilegia respi-
 ciens.

In Musculi Præfationem.

& fas ab Ecclesijs & Monasterijs ui & sacrilego ausu rapuerunt, fuerūt quidem & ante conciones uestras peccata multa in Clero, sed non sunt propter Cleri peccata tā impia usquam in Germania à sæcularibus perpetrata sacrilegia, Vestrum est igitur hoc scelus. Cæterum de uestra defectione & inobedientia erga utramq; potestatem non opus est longa disceptatione, satis enim & Deo & hominibus nota est. Protestatus sum sæpe, rem mihi esse non cum Principibus & Magistratibus, sed uobiscum, contra quos mihi de doctrina & fide Ecclesiæ certamen est. Audi igitur nunc apertior sententiam meam, quàm tamen superiorum iudicio & correctioni semper subiectam esse uolo.

Musculi Crimina. Dico sanete non solum impium et hæreticum infamèq; Apostatam, et castrorum Ecclesię desertorē ac transfugam, incestuosumq; maritū, uerum etiam criminis lesæ Maiestatis & perduellionis reum. Quia contra uoluntatem Cæsaris Maiestatis & contra publicum eius Edictum, atq; etiam contra plerosq; Recessus Imperiales, prædicas damnatas hæreses, & obædientes antea deuotosq; Cæsaris Imperio populos mandatis ac Edictis eius contumaces atq; rebelles facis, & ad periculosam diuisionem, quæ per hæreses uestras in sacrum. Ro. Imperiū irrepit, scelerato studio cooperatus es, populumq; Augustensem piū olim & pacificum Clericis que obseruantem, concitasti ad expellendum Clerum Catholicum è domibus proprijs. At dicis, Oportet Deo magis obædire quàm hominibus. Quid audio?

Falsa excusatio. Nunquid Deo non obædit qui obædit Cæsari nostro, Principi Christiano & in fide Catholico? At non ignoras illud Apostoli, Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit, Tu autem resistis potestati, quia eius Edicta & mandata pertinaciter contemnis atq; transgredieris, Igitur & Dei ordinat

Ro. 17.

ordinationi resistis, et per hoc certam & æternam damnationem tibi acquiris. Vane igitur obijcis nobis hic illud uerbum Apostolorum. Oportet Deo magis obedire quam hominibus, Hoc enim uerbum usque adeo te non releuat aut excusat a crimine perduellionis, ut bis potius reum te faciat, Reus es ras antea in facto, nunc et in uerbis reum te facis, quia per hec uerba Cæsaris nostrum impium et Deo contrarium facis, quasi non possis obedire deo, si obediens Cæsari, Quomodo potes igitur non ledere illius Maiestatem, quem uelut impium et deo, eiusque Euangelio resistentem habendum existimas. Neque item excusat te dictum illud Christi, Date Cæsari quæ sunt Cæsaris & c. Cæsaris enim sunt leges Impiales, at illæ prohibent hæreses semel damnatas iterum in questionem reuocare, Tu contra eas manifeste agis tot iam annis. Non das igitur Cæsari quæ sunt Cæsaris.

Act. 5.

C. de summa Trin. L. Nemo. Et de hæreticis per totum.

Hæc in te dico Muscule, non odij aut iræ affectu percitus, non conuiciandi libidine motus, neque uindictæ appetitu concitatus, sed iustæ ac piæ rationis consyderatione mature admonitus & inductus, Eo nimirum respectu, ut reliqui populi, quos in hæresis tuæ nassam pertrahere satagis, rectius consyderent quid sibi in religionis negotio sit agendum. Quantum ad tuam personam attinet mallem utique te in Ecclesia fratrem habere et amicum, quam ullo de crimine te accusare, quia si non esses a Satana per philautiam subuersus et in malo pertinaciter obstinatus, multum inter fratres in Ecclesiæ unitate per Dei gratiam ædificare posses, Quoniam uero uicinis quibusdam populis à te periculum imminere dicitur, per hæc, quæ tibi nunc obijcio, crimina, eos fideliter admonere cupio, ut mature consyderent, quid nam Deo & hominibus honeste respondere

Cur tot criminum reus agitur Musculus.

C queant

In Nuncupatoriam Musculi Epistolam.

queant, si talem tam infamē & criminofum Apoftatam et
lupum sua sponte receperint, ut piū ac simplicem gregem
Domini ex Eccleſiæ Vnitate in damnabile & tot iam ſecu-
lis in Vualdenſibus & Vuiclephitis prædamnatum, ſchiſ-
ma hæreſimq; pertrahat. Si putas tibi à me iniuriam aut cas-
lumniam fieri, ecce leges ſunt & iudicia publica, uoca me in
ius, niſi de ijs omnibus te conuicero criminibus quæ ſupra
tibi obieci, pœnam talionis ſubire non recuſabo. Nouit cor
meum Deus qua id ratione faciam, An putas me ita demen-
tem, ut temere & abſq; cauſa uelim in me concitare tot do-
ctorū ac diſertorum hominum ſtylos & odia, totque Ger-
manię populorum, qui ſeducti ſunt, iras minasque & peri-
cula? Non ſum ita demens petulanſue aut procax quietiſ-
que inimicus, Muscule, Lex Dei urget me, quę ait in Deu-
teronomio, Si tibi uoluerit perſuadere frater tuus, filius ma-
tris tuę, aut filius tuus &c. non acquieſcas ei, nec audias, ne-
que parcat ei oculus tuus, ut miſerearis & occultes eum. A-
gitur inter nos de extremo tot Milium animarum periculo,
quod procul dubio longiſſime preponderat omnibus cor-
porum terreſtriumq; bonorum periculis, Non licet igitur
mihi per conſcientiam ad omnia conuiuere, diſſimulare, ta-
cere & quieſcere, Quemadmodum & in Oſiandrum nu-
per dixi. Si enim inhumanum eſt & contra proximi cha-
ritatem inofficioſum, periclitanti corporaliter in aqua aut
igne non accurrere & pro uiribus opem ferre, Quanto in-
humanius eſt & magis inofficioſum, nihil curare nec oc-
currere, ubi periclitantur tot milia animarum, quæ non
temporaliter, ut corpora, ſed eternaliter periturę ſunt, ſi ex
Eccleſię gremio in quamcumque hæreſim pertractę fue-
rint?

Si qua ciuitas Imperialis, inſcio & inuito Imperatore,
deſi-

Cur tot o-
dia in ſe con-
citāt Coch-
læus.

Deut. 17.

deficeret sua sponte ad Venetos aut ad Regem Franciæ, Quam graue crimen est, ad ullam sectam deficere.

Quis non improbaret eius factum? At centuplo grauius peccatum esse crediderim, in fide & religione deficere propria sponte ab Imperatore Catholico ad Lutheranos aut Zuinglianos, quos ipse Imperator publico Edicto & Imperiali Recessu solenniter damnauit. Nequaquam enim ita damnauit Venetos aut Regem Franciæ, Leuius igitur foret peccatum, ad Venetos, aut ad Gallos, quam ad Lutheranos, aut ad Zuinglianos, ab Imperatore in fide & religione deficere, quanto uilius & minoris momenti est corpus quam anima. Quod si adhuc apertius dicendum sit, arbitror equidem grauius non esse peccatum, deficere ad Turcas, Tartaros aut Sarracenos quam ad Lutheranos, Zuinglianos aut Anabaptistas. Sub Turcis enim licet habere altaria, celebrare missas, inuocare sanctos, honorare imagines, ordinare sacerdotes, confirmare baptizatos, inungere infirmos, facere missas pro defunctis, & id genus plura, quæ Constantinopoli & in Græcia passim sub Turcarum Imperio à Christianis fiunt. Athorum nihil retinere aut obseruare permittitur in, & sub impijs & perfidis sectis prædictis. Quare Turcis multo remissius erit in die Iudicij quam illis, Non enim impie prætendunt sacrosanctum nomen Christi & Euangelij suis erroribus & impietatibus Turcæ, sicut faciunt istæ Sectæ. Quemadmodum Lutherus ipse de hoc impio prætextu acerbissime repræhendit ac damnauit iam olim seditiosos rusticos. Nec poterit perfidiæ crimen tam iuste obijci Turcis, sicut his sectis. Turcæ enim in catholica Ecclesia nunquam Christo nomē dederunt, nec in nomine Trinitatis baptizati sunt in Ecclesia, sicut contigit nouarum sectarum ducibus. O rem grauem & acerbam ac maxime horrendam, si quis recte omnia hæc consideret, Quid poterit obsecro honestæ res

Turcis peiores sunt Sectæ.

Turcæ minus perfidi quam Zuingliani.

In Musculi Præfationem.

Noua defec-
tio per Mu-
sculum.

Deficere à re-
ligione gra-
uius est quã
ab Imperio.

2. Pet. 2.

Osiander in
Zuinglianũ
nebulonem.

ste respondere uel Deo uel Cæsari nostro hi, qui ultro accer-
cerunt te, Muscule, uirum tot criminibus & impietatibus
infamem & per te ab obedientia tum Papæ et Ecclesiæ, tum
Cæsaris & Imperij perfide deficiunt: Fuerunt Miores eorũ
tantæ honestatis, ut te aut tui similem personam infamem,
quæ secundum omnia iura probrosa & nullo honore digna
censetur, ne ad mechanica quidem artificia recepissent.

Hec tu excusas, quasi leue sit peccatum, circa religionem ab
Imperatore, cui præstita et iurata fide publice obstrictus sis,
deficere, modo circa terrenas Imperij res obedientiam præ-
stes, sicut noui nũc Sadducæi, corpora tantum peccare dis-
cunt, non animas. Quis uero nõ clamaret, in eos uindicã-
dum esse igne aut gladio, qui in terrenis Imperatori nostro
præstantes obedientiam, in religione ad Turcas aut ad Iu-
dæos deficerent: At iam supra dixi, remissius fore in die Iu-
dicij Turcis & Iudæis quam istis sectis, quæ Christi & Euã-
gelij sacra nomina impie prætexunt & usurpant ad perpe-
tranda sacrilegia & alia impietatis facinora, Et Petrus in po-
steriori epistola sua manifeste dicit, quod melius erat eis, nõ
cognoscere uiam iustitiæ, quam post agnitionem retrors-
sum conuerti ab eo quod illis traditum est sancto mandato.

DE DISCORDIA INTER LVTHE-
ranos & Zuinglianos Cap. III.

AIs Muscule, non uestra superstitione, sed nostra im-
probitate fieri, quod uocamini uel Zuingliani uel Lu-
therani. Ego autem uerius dico, id factum esse, nõ culpa no-
stra, sed ex uestra diuersitate in doctrina & rituum obserua-
tione, ac usu quotidiano publice. Quemadmodum testan-
tur Lutheri ac Zuinglij contra se inuicem libri. Recens
quoq; æditum recitauit supra testimonium Osiandri, quod
magna adhuc permanet inter uos discordia, non solum in
exterj